

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 21
The Central Elections Committee for the 21st Knesset

Justice Hanan Melcer
Deputy President of the Supreme Court
Chairman of the Central Elections
Committee

القاضي حنان ملتسر
نائب رئيس المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט חנן מלצר
המשנה לנשיאת בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 4/21

העותרת: התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

נגד

- המשיבים:
1. שר הבינוי והשיכון, חה"כ יואב גלנט
  2. משרד הבינוי והשיכון
  3. החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ
  4. היועץ המשפטי לממשלה

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

בשם העותרת עו"ד תומר נאור, עו"ד זהר אלטמן-רפאל
בשם המשיב 1: עו"ד שולמית אשבול
בשם המשיבים 2 ו-4: עו"ד ערין ספדי-עטילה
בשם המשיבה 3: עו"ד עדיאל גלס

החלטה

1. העותרת הגישה עתירה כנגד המשיבים למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה, או החוק). בגדרה של העתירה התבקשתי להוציא צו מניעה המורה למשיבים 1-3 לחדול מלהדפיס, לפרסם או להפיץ מפות של העיר העתיקה בירושלים (להלן: המפות), שעליהן מתנוססת תמונתו של המשיב 1, השר יואב גלנט (להלן: השר גלנט), שכיחן במועד הגשת העתירה בתפקיד שר הבינוי והשיכון, בצירוף ברכתו האישית. הטענה הייתה כי השר גלנט עשה כן לקראת הבחירות לכנסת ה-21 במימון משאבי ציבור של המשיב 2

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

(שעובדיו שקדו, על פי הנטען, על הכנת החומר יחד עם המרכז למיפוי ישראל (להלן: מפ"י), שהיא יחידת סמך של המשיב 2, ולא צורפה לעתירה), כאשר את הפצת המפות הייתה אמורה לבצע המשיבה 3. כן התבקשתי להורות למשיב 1 להשיב באופן אישי את עלות הפקת והדפסת המפות – לקופת הציבור.

2. כבר בפתח הדברים אציין כי לאחר הגשת העתירה, הסכימו המשיבים 1, 2 ו-3 להימנע מלהדפיס, לפרסם ולהפיץ את המפות במתכונת שעליה הלינה העותרת (עם תמונת המשיב 1 וברכתו האישית), ועל כן התייתר המשך הדיון לעניין הדפסת והפצת המפות כאמור, ונותרה בפניי לכאורה רק ההכרעה במחלוקת בדבר תרופת ההשבה בגין הפרה של סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה. סוגיה זו התמקדה, בין השאר, בשאלה האם בגדר סמכותו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית – למנוע ביצועה של עבירה על חוק דרכי תעמולה, או המשכתה – נכללת אף הסמכות להורות על השבת סכומי כסף שהוצאו לצרכי תעמולת בחירות בעזרת מימון ציבורי, או אגב שימוש בנכסי ציבור.

3. ביני לביני הודיעה באת-כוחו של השר גלנט כי הפקת המפות היא חלק מהפעילות השוטפת של מפ"י, וכי כיום מחולקות המפות ללא תמונתו או ברכתו של השר גלנט, ועל כן המשאבים שהושקעו על ידי מפ"י ומשרד המשיב 2 בהפקת המפות לא ירדו לטמיון. באת-כוחו של השר גלנט הוסיפה וציינה כי השר גלנט איננו סבור שיש בדברי הברכה מטעמו משום תעמולת בחירות, אך משהתחוור לו כי עמדה זו איננה נקייה מקשיים – הוא ביקש לגנוז את הפצת המפות במתכונת הראשונית (עם תמונתו וברכה ממנו). היא הוסיפה עוד כי השר גלנט מצטרף לתגובת בא-כוח היועמ"ש, שגרס כי אין ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת סמכות להורות על השבת כספים שנעשה בהם לכאורה שימוש אסור לפי סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה. לסיום, באת-כוחו של השר גלנט מסרה כי על אף הספק בנוגע לסמכות האמורה, השר גלנט:

"קיבל על עצמו, במקרה זה, את הכלל לפיו במקום בו קיים ספק, יש מקום לבצע תיקון ולהסיר את הספק. מסיבה זו, לפני משורת הדין ועל מנת להביא פרשת זו לסיומה, החליט המשיב 1 להשיב מכיסו לגורם שנשא בעלויות ההדפסה, מפ"י, את מלוא עלויות הדפסת המפה בסך של 8,377 ש"ח".

לפיכך, באת-כוחו של השר גלנט טענה כי הדיון בעתירה התייתר.

4. העותרת השיבה להודעה הנ"ל, וציינה שהיא מברכת על השבת הכספים, אך היא עומדת על עתירתה, ומבקשת לברר את סך כל הכספים שהוצאו לצרכי הפקת המפות (בהקשר זה נטען כי עלות ההפקה הכוללת של המפות עמדה על כ-118,317 ש"ח (אם לוקחים בחשבון גם את עלות שכר

העובדים שנטלו חלק בפרויקט), בו בזמן שרק עלות הדפסת המפות עמדה על סך של 8,377 ש"ח וכי רוב המפות (כ-5,000 במספר), טרם חולקו. לפיכך היא ביקשה כי תינתן החלטה בעתירה גופה. דיון והכרעה

5. לאחר ששקלתי הדברים – החלטתי כדלקמן:

א) לחזור ולאשר את הסכמת המשיבים להוצאת צו המניעה המוסכם שאסר על חלוקת המפות, ככל שהן כוללות את תמונתו ואת ברכתו של השר גלנט. בהקשר זה אדגיש כי לכאורה, הוספת תמונה של נבחר ציבור על חומר שמופק ומופץ מכספי ציבור – מפרה את האיסור על שימוש בנכסי ציבור לצורך תעמולה הקבוע בסעיף 2א לחוק דרכי תעמולה, זאת בשים לב, בין היתר, לאמות המידה שנקבעו בפסיקה ובהחלטות יו"ר ועדות הבחירות המרכזיות לתקופותיהם. ראו סיכום ההלכות בנושא זה במאמרם של סלים ג'ובראן וגיא רווח: "דיני התעמולה – עבר הווה ועתיד", שפורסם בספר דנציגר.

ב) להשאיר לעת מצוא את שאלת הסמכות של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית להורות על השבת הכספים. מספר טעמים למסקנתי זו:

- (1) השר גלנט החזיר כאמור מכספו את העלות הישירה של הפקת המפות, ולכאורה ניתן עדיין להשתמש במפות ללא דף הפתיחה שבהן (עם תמונתו של השר גלנט וברכתו), כך שיתרת ההשקעה במפות לא הלכה לטמיון.
- (2) יש בנמצא עילות וסעדים חלופיים שניתן בעתיד לעשות בהם שימוש כדי להביא להשבה במקרה הצורך, ככל שמופר האיסור שבסעיף 2א לחוק דרכי תעמולה, לכן עדיף להשאיר בשלב זה את סוגיית סמכותו של יו"ר ועדת הבחירות להורות על השבה כאמור בצריך עיון. עיינו עוד בהקשר זה: ע"א (י-ס) 4459/98 מדינת ישראל – משרד החקלאות נ' פלסטיין פוסט בע"מ (26.03.2012); תב"כ 2/21 כהן נ' שרת התרבות והספורט (18.04.2018); ער"מ 2/21 אבישר נ' צורי (11.07.2018).

סוף דבר

6. נוכח העובדה שאנו עומדים בשערי מערכת הבחירות לכנסת ה-23, תקוותי שכל הרשימות והמתמודדים יפנימו לקחי תיק זה למען לא יכשלו ויכשילו אחרים לעבור על האיסור שבסעיף 2א לחוק דרכי תעמולה, במיוחד שמערכת הבחירות לכנסת ה-22 לימדה שעיקרי הדברים אכן הובנו.

עמוד 3 מתוך 4

7. בנסיבות העניין, ובהתחשב בכך שהשר גלנט השיב כספים, כמפורט לעיל, והיועמ"ש חידד לכל המשרדים והנוגעים בדבר את כללי המותר והאסור ביחס לסעיף 2א לחוק דרכי תעמולה – אינני כאן עושה צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ט בכסלו התש"ף (17.12.2019).

חנן מלצר

המשנה לנשיאת בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-21